

SACAI

AFDELING C

GRAAD 12

EKSAMENRIGLYNE

LEWENSORIËNTERING

2016

AFDELING C: EKSAMENRIGLYNE VIR NSS-EKSAMEN GR 12

1. INLEIDING

Hierdie dokument poog om inligting te verskaf oor die assessering van Lewensoriëntering. **Onthou:** SACAI verskaf die Algemene Assesseringstaak (*Common Assessment Task*) wat in September geskryf word deur ALLE Gr 12 leerders.

Lees dit asseblief saam met die volgende dokumente:

A. Die Nasionale Kurrikulumverklaring (NKV):

- *Kurrikulum-en Assesseringsbeleid (KABV): Lewensoriëntering*
- The National Protocol for Assessment Grades R – 12.
- The National Policy pertaining to the programme and promotion requirements of the National Curriculum Statement, Grades R-12

B. Die hersiene SACAI/KABS Vakriglyne (2015)

2. FORMAAT VAN DIE VRAESTELLE

2.1.1 VOORBLAD

Die voorblad bevat die volgende inligting:

- Vak, vlak en vraestel nommer
- Tyd
- Punte
- Aantal bladsye

Lewensoriëntering

Vraestel 1 van 1

September .....

Tyd: 2 ure

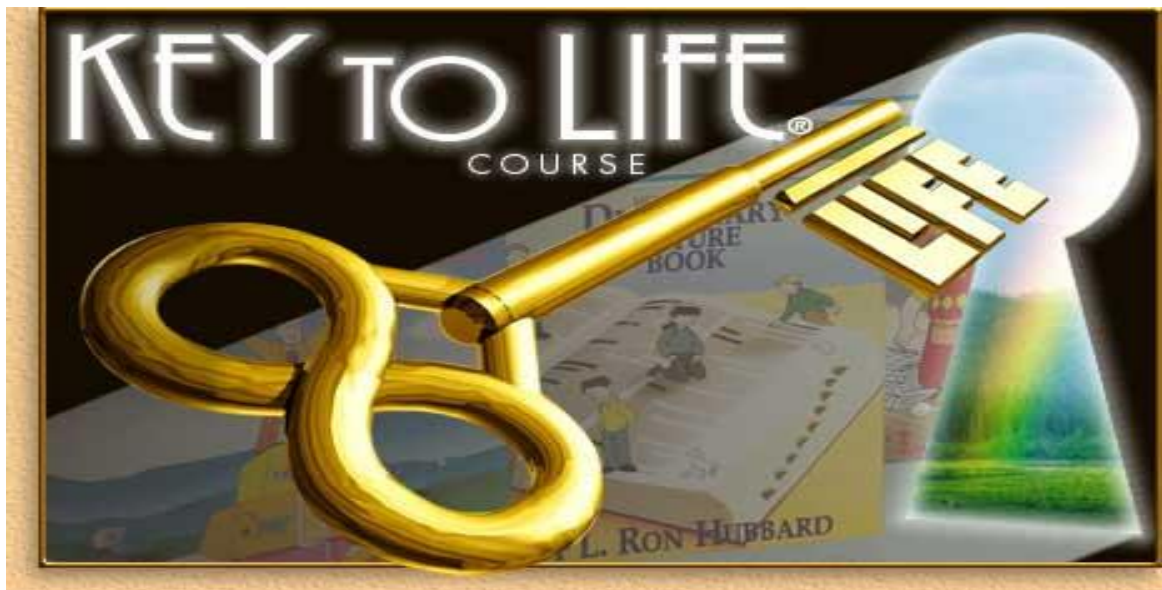
Punte: 80

Hierdie vraestel bestaan uit _____ bladsye

2.1.2 INSTRUKSIEBLAD

Die volgende instruksies sal op hierdie bladsy verskyn:

1. Hierdie vraestel bestaan uit DRIE AFDELINGS:

AFDELING A: Meervoudige keuse vrae en kortvrae (20 punte)
AFDELING B: Kort oop, scenario-gebaseerde, brongebaseerde en gevallestudie vrae (30 punte)
AFDELING C: Toepassingsvrae oor kennis en vaardighede (30 punte)
2. AFDELINGS A en B is VERPLIGTEND.
3. AFDELING C bestaan uit drie 15-punt vrae waarvan kandidate TWEE moet beantwoord.
4. Begin ELKE afdeling op 'n NUWE bladsy.
5. Trek 'n lyn na elke afdeling.
6. Nommer die antwoorde korrek volgens die nomeringstelsel soos in die vraestel gebruik.
7. Los 'n lyn oop na elke antwoord.
8. Voorgestelde tydstoedeling:
AFDELING A: 30 minute
AFDELING B: 40 minute
AFDELING C: 50 minute
9. Skryf netjies en leesbaar.

2.3 VRAESTEL

VRAESTEL	AFDELING	PUNTE	TYD	
	<p>AFDELING A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle vrae is verpligtend. • 'n Bron of gevallestudie kan gebruik word om sommige van die vrae in konteks te plaas. • Die vrae moet 'n kombinasie van twee of meer tipes vrae wees wat wissel van wat, wie, noem, beskryf, verduidelik, meervoudigekeuse-vrae en waar-of- onwaar-vrae met 'n rede. • Toets begrip en feitelike kennis. • Antwoorde moet kort en direk wees en kan wissel van 'n antwoord met een woord tot 'n frase of 'n volsin(ne) (puntsgewys). <p>By die opstel van vrae oorweeg die volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die teks moet graad- en ouderdomsgepas wees. • Inligting wat in die tekste voorkom, moet op datum en leerdervriendelik wees. • Pas teks aan/ wysig indien nodig. Verseker 'n samehangende teks. • Tik tekste. • Erken bronne. • Gebruik Standaard Afrikaans. Taal moet gepas wees binne die konteks. • Vermoë kontraksies, omgangstaal of vulgêre taal. • Nommer paragrawe en lyne korrek. • Vrae moet die volgorde van die teks volg. • Laerorde vrae moet middel- en hoër orde vrae voorafgaan. • Waar van toepassing, moet vrae duidelik aandui dat motivering / motivering / regverdiging vereis word. • In meervoudige keuse vrae, moet kandidate vier opsies gegee word om van te kies. • Die aantal punte moet dien as 'n riglyn vir die lengte van die antwoord wat verwag word. <p>Nasien van Afdeling A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen halwe punte toegeken word. • Indien 'n leerder woorde uit enige ander taal gebruik, moet hierdie woorde geïgnoreer word. As die antwoord nog sin maak, moet die punte toegeken word. • Geen punte moet toegeken vir JA / NEE / saamstem / nie saamstem / WAAR / ONWAAR / FEIT / MENING nie. Oorweeg die regverdiging. • Wanneer die antwoord vereis dat 'n enkele woord / frase, maar die leerder antwoorde in 'n volle sin, kan 'n punt slegs toegeken word indien die leerder die woord / frase beklemtoon. • Wanneer twee / drie feite / punte vereis word en die leerder gee meer as die vereiste hoeveelheid, merk slegs die eerste twee / drie. • Vir meervoudige-keusevrae word slegs die letter wat ooreenstem met die korrekte antwoord gemerk. (Stel die vraag op hierdie manier op.) • Indien 'n leerder twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, word die eerste antwoord gemerk. • As antwoorde verkeerd genommer is, merk volgens die memorandum. • 'n Regmerk (✓) moet op die feit waarvoor toegeken word, geplaas word. 'n Regmerk (✓) is gelyk aan een punt. • Punte vir sub-afdelings moet aangedui word op die regterkant van die antwoordblad. • Punte vir Afdeling A moet op die linkerkant van die antwoordblad aangedui en omring word. 	20	80	1 ½ ure

1	<p>AFDELING B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle vrae is verpligtend. • Kort oop-einde-, scenario-gebaseerde, brongebaseerde en gevallestudievrae. • Vrae moet kennis- gebaseerd te wees uit inligting wat die leerders uit die Lewensoriëntering-inhoud gekry het. • Leerders moet kennis en vaardighede wat verkry is, toon en toepas en ook toon dat hulle begrip het van kwessies van die werklike lewe wat die jeug en samelewing as geheel beïnvloed en advies of moontlike oplossings kan voorstel: demonstreer doelwit-stelling- en besluit-nemingsvaardighede. • Leerders moet direkte antwoorde, volsinne puntsgewys en uitgebreide antwoorde in kort paragrawe kan gee. <p>By die opstel van vrae oorweeg die volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die teks moet graad- en ouderdomsgepas wees. • Inligting wat in die tekste voorkom, moet op datum en leerdervriendelik wees. • Pas teks aan/ wysig indien nodig. Verseker 'n samehangende teks. • Tik tekste. • Erken bronne. • Gebruik Standaard Afrikaans. Taal moet gepas wees binne die konteks. • Vermoë kontraksies, omgangstaal of vulgêre taal. • Nommer paragrawe en lyne korrek. • Vrae moet die volgorde van die teks volg. • Laerorde vrae moet middel- en hoër orde vrae voorafgaan. • Waar van toepassing, moet vrae duidelik aandui dat motivering / motivering / regverdiging vereis word. • In meervoudige keuse vrae, moet kandidate vier opsies gegee word om van te kies. • Die aantal punte moet dien as 'n riglyn vir die lengte van die antwoord wat verwag word. <p>Nasien van afdeling B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen halwe punte word toegeken nie. • Kandidate moet in volsinne antwoord. • Indien 'n kandidaat woorde uit enige ander taal gebruik, moet hierdie woorde geïgnoreer word. As die antwoord nog sin maak, moet die punte toegeken word. • In die 3 of 4-punt-vrae, kan en moet punte toegeken word afhangende van die vlak van die antwoorde gegee. • In al die antwoorde moet onderskeid gemaak word tussen die uitstekende, goeie, bevredigende en die swakke. • Geen punte moet toegeken vir JA / NEE / saamstem / nie saamstem / WAAR / ONWAAR / FEIT / MENING nie. Oorweeg die regverdiging. • Wanneer die antwoord vereis dat 'n enkele woord / frase, maar die leerder antwoorde in 'n volle sin, kan 'n punt slegs toegeken word indien die leerder die woord / frase beklemtoon. • Wanneer twee / drie feite / punte vereis word en die leerder gee meer as die vereiste hoeveelheid, merk slegs die eerste twee / drie. • Vir meervoudige-keusevrae word slegs die letter wat ooreenstem met die korrekte antwoord gemerk. (Stel die vraag op hierdie manier op.) • Indien 'n leerder twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, word die eerste antwoord gemerk. • As antwoorde verkeerd genommer is, merk volgens die memorandum. • 'n Regmerk (✓) moet op die feit waarvoor toegeken word, geplaas word. • 'n Regmerk (✓) is gelyk aan een punt. • Punte vir sub-afdelings moet aangedui word op die regterkant van die antwoordblad. • Punte vir Afdeling B moet op die linkerkant van die antwoordblad aangedui en omkring word. 	30	
---	--	----	--

	<p>AFDELING C:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drie 15 punt-vrae of vier 10 punt-vrae sal opgestel word en daar word van leerders verwag om twee of drie vrae onderskeidelik te beantwoord. • Die vrae sal hoofsaaklik op die toepassing van kennis en vaardighede fokus. • Leerders sal probleme oplos, besluite neem en advies gee, antwoorde sal wissel van 'n paar direkte antwoorde tot uitgebreide skryfwerk of beskrywende paragrawe of kort opstelle wat 'n kwessie noem, evalueer of ondersoek. • Elke vraag sal fokus op die spesifieke onderwerp of op die integrasie van die inhoud. • 'n Kort teks/diagram/data/ grafiek/spotprent kan as stimulus gegee word. <p>By die opstel van vrae oorweeg die volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die teks moet graad- en ouderdomsgepas wees. • Inligting wat in die tekste voorkom, moet op datum en leerdervriendelik wees. • Pas teks aan/ wysig indien nodig. Verseker 'n samehangende teks. • Tik tekste. • Erken bronne. • Gebruik Standaard Afrikaans. Taal moet gepas wees binne die konteks. • Vermyn kontraksies, omgangstaal of vulgêre taal. • Nommer paragrawe en lyne korrek. • Vrae moet die volgorde van die teks volg. • Laerorde vrae moet middel- en hoër orde vrae voorafgaan. • Waar van toepassing, moet vrae duidelik aandui dat motivering / motivering / regverdiging vereis word. • In meervoudige keuse vrae, moet kandidate vier opsies gegee word om van te kies. • Die aantal punte moet dien as 'n riglyn vir die lengte van die antwoord wat verwag word. <p>Nasien van afdeling C:</p> <p>Nasien van afdeling B:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen halwe punte word toegeken nie. • Kandidate moet in volsinne antwoord. • Indien 'n kandidaat woorde uit enige ander taal gebruik, moet hierdie woorde geïgnoreer word. As die antwoord nog sin maak, moet die punte toegeken word. • In die 3 of 4-punt-vrae, kan en moet punte toegeken word afhangende van die vlak van die antwoorde gegee. • In al die antwoorde moet onderskeid gemaak word tussen die uitstekende, goeie, bevredigende en die swakkes. • As antwoorde verkeerd genommer is, merk volgens die memorandum. • 'n Regmerk (✓) moet op die feit waarvoor toegeken word, geplaas word. 'n Regmerk (✓) is gelyk aan een punt. • Punte vir sub-afdelings moet aangedui word op die regterkant van die antwoordblad. • Punte vir Afdeling C moet op die linkerkant van die antwoordblad aangedui en omkring word. 	30	
--	---	----	--

2.4 ALGEMENE NASIENRIGLYNE

- 'n Memorandum of riglyn wat geskik is vir elk van die bogenoemde take moet gebruik word om die kandidaat se prestasie te evalueer. Die aard van die vraag en die kennis, vaardighede en waardes wat geassesseer word gee leiding oor die aard van die memorandum.
- Daar moet voorsiening gemaak word in die memorandum of riglyn vir addisionele antwoorde sowel as die leerders se eie interpretasie van die vrae. Voorbeelde van assesseringsinstrumente wat toepaslik is om die leerder se prestasie in Lewensoriëntering te bepaal is: die memorandum of riglyn, kriteria kontrolelys, rubriek of matriks.
- Wanneer die gevallestudies nagesien word, moet onderwysers onthou dat die fokus op begrip val en verkeerde spelling en taalfoute moet nie gestraf word nie.
- Gebruik die memorandum as 'n merk gids en gee krediet aan leerders wat goed beredeneerde, gekwalifiseerde argumente en stellings vanaf die vrae verskaf.
- Die totale punt vir elke afdeling moet aan die einde van die leerder se skrif oorgedra en opgetel word, byvoorbeeld:
A 18
B 20
C 20
Totaal = 58
- Die finale totaal vir die vraestel moet na die voorblad oorgedra word. Die onderwyser moet elke gemerkte skrif teken en dateer.
Voorbeeld van die voorblad:
Naam van die kandidaat: John Doe

$$\begin{array}{r} 58 \\ \hline 80 \end{array}$$

2.5 ASSESSERINGSINSTRUMENTE

2.5.1 ASSESSERINGSINSTRUMENT VIR LANGER VRAE (10 PUNTE)

Vlak	Beperkte 0 – 2 0 – 20%	Voldoende 3 – 5 30 – 50%	Vaardig 6 – 7 60– 70%	Verdienselike 8– 10 80 – 100%
Vlak 1: Kennis van konsepte en feite. Begrip van die inhoud van die onderwerp	(0) Min of geen kennis van konsepte en feite Min of geen begrip van die inhoud van die onderwerp	(1) Bevredigende kennis van konsepte en feite Bevredigende begrip van die inhoud van die onderwerp	(2) Vaardige kennis van konsepte en feite Vaardige begrip van die inhoud van die onderwerp	(3) Uitstekende kennis van konsepte en feite Uitstekende begrip van die inhoud van die onderwerp
Vlak 2: Verskaf kritiese ontleding van die inhoud. Bied die inligting in 'n samehangende logiese volgorde	(1) Min of geen begrip van die antwoorde op die vrae. Gebrek aan logiese volgorde. Min gedink en moeite in die antwoorde	(2) Analise het 'n paar goeie begrippe van die antwoorde getoon. Bevredigende redenasie nie te logies en samehangend	(3) Analise het getoon goeie begrip van die antwoorde. Metode van analise is goed. Antwoorde relevante inligting	(4) Analise het toon diepte van insig en logiese redenasie. Bewyse van logiese en insiggewende afleidings en gevolgtrekkings uit die data-styl. Vorm en taal onberispelik
Vlak 3: Bewyse van navorsing, statistiese data en vergelykende analise	(0) Toon geen bewyse van verwysings, statistiese data of 'n hoër vlak van kognitiewe denke	(1) Toon bevredigende kennis, navorsing en statistiese data	(2) Toon vaardige kennis, navorsing, statistiese data en vergelykende analise	(3) Uitstekende kennis, insig getoon op nagevorsde inligting, statistiese data en vergelykende analise. Vertoon 'n hoër vlak van kognitiewe denke.

2.5.2 ASSESSERINGSINSTRUMENT VIR TOEPASSINGSVRAE (10 PUNTE)

		TOEPASSING VAN KENNIS			
		D	C	B	A
	INHOUD	Pas omvattende (hoë vlak) kennis en vaardighede in besluitneming toe en neem 'n posisie in	Pas aansienlike kennis en vaardighede in besluitneming toe en neem 'n posisie in	Pas matige kennis en vaardighede in besluitneming toe en neem 'n posisie in.	Pas beperkte / geen kennis en vaardighede in besluitneming toe nie en neem nie 'n posisie in nie
D	Bied 'n omvattende, logiese argument en voorbeelde wat relevant is vir die posisie gekies.	9-10	8		
C	Voldoende argument en voorbeelde wat relevant is vir die posisie gekies.	8	7	6	
B	Bied gedeeltelike argument en voorbeelde wat relevant is vir die posisie gekies		6	5	4
A	Irrelevante, beperkte of geen argument en voorbeelde wat irrelevant is vir die posisie gekies.			4	0-3

2.5.3 ASSESERINGSRUBRIEK VIR MONDELING [50/5=10]

	Kode 7 Uitstekend 8-10	Kode 6 Verdienstelike 7	Kode 5 Beduidende 6	Kode 4 Voldoende 5	Kode 3 Gematigde 4	Kode 2 Elementêre 3	Kode 1 Nie bereik 0-2
Navorsing vaardighede	<p>Oortuigende bewyse dat 'n wye verskeidenheid van interessante en relevante bronne geraadpleeg is</p> <p>'n Wye verskeidenheid van nuwe en interessante feite en voorbeelde gebruik om die aanbieding indrukwekkend te maak.</p>	<p>Baie goeie bewys dat 'n wye verskeidenheid van interessante en relevante bronne geraadpleeg is</p> <p>Nuwe en interessante feite en voorbeelde by te dra tot 'n goed-gestruktureerde aanbieding</p>	<p>Goeie bewyse dat 'n wye verskeidenheid van interessante en relevante bronne geraadpleeg is</p> <p>Interessante feite en voorbeelde dra by tot 'n goed-gestruktureerde aanbieding</p>	<p>Bevredigende bewyse dat relevante bronne geraadpleeg is</p> <p>Aanbieding is interessant en 'n paar nuwe en interessante feite en voorbeelde gegee</p>	<p>'n Bewys dat relevante bronne is gebruik</p> <p>Aanbieding is voldoende, maar sonder die vonk van nuwe idees, feite of inligting</p>	<p>Beperkte bewyse van gedeeltelike gebruik van bronne</p> <p>Min bewyse van navorsing weens 'n gebrek aan nuwe idees, feite of inligting</p>	<p>Indien bronne gebruik word, is daar min of geen bewyse in die aanbieding</p> <p>Feitlik geen nuwe idees</p> <p>Enige navorsing gedoen dra nie by tot die doeltreffendheid van die aanbieding</p>
Beplanning en organisasie van die inhoud	<p>Deeglik beplan volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Opvallende inleiding wat onmiddellik gehoor se aandag trek</p> <p>Briljante ontwikkeling van idees en argumente</p> <p>Inhoud weerspieël uitstaande kreatiwiteit, oorspronklikheid en volwasse insig</p> <p>Vaardige eindig deeglik saamgetrek</p>	<p>Baie goed beplan volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Baie goeie en gepaste inleiding wat onmiddellik belangstelling wek</p> <p>Baie goed, en volgehoue ontwikkeling van idees en argumente</p> <p>Inhoud weerspieël kreatiwiteit oorspronklikheid en 'n goeie insig</p> <p>Baie goeie gevolgtrekking</p>	<p>Goed beplan volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Goeie en gepaste inleiding wat belangstelling wek</p> <p>Goed, en volgehoue ontwikkeling van idees en argumente</p> <p>Inhoud weerspieël kreatiwiteit oorspronklikheid en 'n insig</p> <p>Goeie gevolgtrekking</p>	<p>Bevredigende beplanning volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Redelike goeie inleiding wat steeds belangstelling wek</p> <p>Goeie ontwikkeling van 'n argument wat maklik volg</p> <p>Inhoud redelik oorspronklik, maar nie altyd kreatief en insig ontbreek soms</p> <p>Redelike goeie einde, maar soms ontbreek samehorigheid</p>	<p>Voldoende beplanning volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Inleiding voldoende belangstelling wek</p> <p>Voldoende ontwikkeling van idees en argumente, maar het probleme met samehorigheid</p> <p>Inhoud toon soms oorspronklikheid, maar nie altyd kreatief en sonder insig</p> <p>Voldoende gevolgtrekking, maar sonder samehorigheid</p>	<p>Bewyse van 'n beplanning volgens taak, gehoor, konteks en formaat</p> <p>Bewyse van inleiding, maar wek skaars belangstelling</p> <p>Sommige argumente kan gevolg word, maar ander is strydig / kan skaars gevolg word</p> <p>Inhoud is skaars oorspronklik en kort kreatiwiteit of oorspronklikheid</p> <p>Skaars 'n bewys van 'n gevolgtrekking</p>	<p>Geen bewyse van beplanning volgens taak konteks gehoor of formaat</p> <p>Inleiding arm en wek geen belangstelling by gehoor</p> <p>Kan argument nie onderhou nie</p> <p>Toon min begrip van die onderwerp</p> <p>Inhoud gebrekkig, vervelig en banaal</p> <p>Ontbreek gevolgtrekking</p>
	Natuurlike aflewering, 'n vlot geskoolde en geanimeerde	Baie goeie aanbieder Natuurlike en vlot	Goeie aanbieder, aanbieding vlot,	Redelike vlot aanbieder, maar toon soms	Soms vlot, maar aanbieding ontbreek	Huiwerig, ontbreek uitdrukking, vloei	Onvanpaste stemtoon, styl en register

EKSAMENRIGLYNE: LEWENSORIËNTERING 2016

<p>Stemtoon en aanbieding vaardighede</p>	<p>aanbieder, gepaste styl en register</p> <p>Duidelik hoorbare artikulasie</p> <p>Oogkontak, gesigsuitdrukings, gebare en lyftaal uitstaande, funksioneel en oortuigend</p> <p>Gehoor reaksie oorweldigend positief</p> <p>Lewering vol vertroue met baie min gebruik van notas</p>	<p>aanbieding Gepaste styl en register</p> <p>Hoorbare artikulasie</p> <p>Oogkontak, gesigsuitdrukings, gebare en lyftaal funksionele en oortuigend</p> <p>Die gehoor toon regdeur belangstelling</p> <p>Notas effektief en met selfvertroue gebruik</p>	<p>gepaste styl en register</p> <p>Grootliks hoorbare artikulasie</p> <p>Oogkontak, gesigsuitdrukings, gebare en lyftaal grootliks funksioneel en oortuigend</p> <p>Die gehoor volg met belangstelling</p> <p>Notas effektief gebruik</p>	<p>huiwering, styl en register is meestal toepaslik</p> <p>Redelik duidelike artikulasie en hoorbaarheid</p> <p>Oogkontak, gesigsuitdrukings, gebare en lyftaal redelik oortuigend</p> <p>Die meeste lede van die gehoor volg met belangstelling</p> <p>Soms afhanklik van notas, maar nog steeds 'n goeie kontak met die gehoor</p>	<p>gepaste styl en register</p> <p>Voldoende hoorbaar en duidelike artikulasie</p> <p>Voldoende oogkontak, gesigsuitdrukings, gebare en lyftaal, maar nie altyd oortuigend nie</p> <p>Gemengde reaksie van die gehoor</p> <p>Gebruik van notas doen dikwels afbreuk aan aanbieding</p>	<p>Meestal onvanpaste styl en register</p> <p>Artikulasie nie duidelik en skaars hoorbaar</p> <p>Baie min oogkontak / gesigsuitdrukings / lyftaal</p> <p>'n Gebrek aan die gehoorkontak</p> <p>Afhanklik van notas</p>	<p>Slordige onduidelike artikulasie meestal onhoorbaar</p> <p>Feitlik geen oogkontak, onvanpaste gesigsuitdrukking en lyftaal</p> <p>Geen gehoorkontak</p> <p>Totaal afhanklik van notas</p>
<p>Kritiese bewustheid van taalgebruik</p>	<p>Deeglike, volwasse woordeskat en kreatiewe taalgebruik</p> <p>Uitstaande taal manipulasie ten einde gehoor reaksie te ontlok</p> <p>Uitsonderlike bewustheid van en sensitiwiteit vir respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Baie goeie volwasse woordeskat en kreatiewe taalgebruik</p> <p>Baie goeie manipulasie ten einde reaksie van gehoor te ontlok</p> <p>Baie goeie bewustheid van en sensitiwiteit vir respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Goeie woordeskat en kreatiewe taalgebruik</p> <p>Goeie taal manipulasie ten einde reaksie van gehoor te ontlok</p> <p>Goeie bewustheid van en sensitiwiteit vir respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Redelik volwasse woordeskat en kreatiewe taalgebruik</p> <p>Redelike taal manipulasie ten einde reaksie te ontlok van gehoor</p> <p>Redelike bewustheid van en sensitiwiteit vir respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Voldoende woordeskat en taalgebruik</p> <p>Sommige taal manipulasie ten einde reaksie van gehoor te ontlok</p> <p>Gematigde bewustheid van en sensitiwiteit vir respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Beperkte woordeskat en taalgebruik</p> <p>Sukkel om deur taal te manipuleer reaksie van die gehoor te ontlok</p> <p>Selde bewus of sensitief of respekvol deur taalgebruik op kulturele kwessies</p>	<p>Baie beperkte woordeskat en taal</p> <p>Kan nie die taal manipuleer</p> <p>Skaars bewus van sensitiewe of respekvolle taalgebruik op kulturele kwessies</p>
<p>Keuse, ontwerp en gebruik van oudio en / of visuele; hulpmiddels</p>	<p>Uitstekend en smaakvolle, toepaslike keuse en aanbieding van visuele hulpmiddels</p> <p>Visuele hulpmiddels maak 'n impak op die gehoor en sal effektief bydra tot die sukses van die aanbieding</p>	<p>Baie goeie en gepaste keuse en gebruik van visuele hulpmiddels</p> <p>Aanbieder in staat is om visuele hulpmiddels effektief te gebruik om die aanbieding te verbeter</p>	<p>Goeie en gepaste keuse en gebruik van visuele hulpmiddels</p> <p>Aanbieder in staat is om visuele middelle te gebruik om die aanbieding te verbeter</p>	<p>Visuele hulpmiddels is meestal relevant vir die onderwerp</p> <p>Die meeste van die visuele hulpmiddels gebruik dra by tot die sukses van die aanbieding</p>	<p>Visuele hulpmiddels voldoende gebruik, maar nie altyd heeltemal toepaslik nie</p> <p>Visuele hulpmiddels dra nie altyd by tot die aanbieding</p>	<p>Gebruik selde visuele hulpmiddels</p> <p>Gebruik van hulpmiddels is soms lomp en nie funksioneel</p>	<p>Maak geen gebruik van visuele hulpmiddels</p>

2.5.4 ASSESSERINGSINSTRUMENT VIR LOT

Die assesseringsinstrument vir leerderprestasie in die twee kriteria van die taak:

Vlak	Beperk	Toereikend	Bekwaam	Uitstekend
Kriterium 1: Gereeldheid van deelname gedurende Liggaamsopvoedingsperiodes (10 punte)	0% = 0 punte (geen deelname) 1-10% = 1 punt	11-20% = 2 punte 21-30% = 3 punte 31-40% = 4 punte	41-50% = 5 punte 51-60% = 6 punte 61-70% = 7 punte	71-80% = 8 punte 81-90% = 9 punte 91-100% = 10 punte
Kriterium 2: Uitkoms van uitvoering van bewegings (10 punte)	Benodig aansienlike aandag: bewegings lei glad nie tot die gewenste uitkoms nie (0-1 punt)	Benodig aandag en verfyning: veral in bewegings wat nie altyd tot die gewenste uitkoms lei nie (2-4 punte)	Doeltreffend, effektief en gepas: bewegings lei meestal tot die gewenste uitkoms (5-7 punte)	Uitsonderlike vaardigheidsvlakke: bewegings lei altyd tot die gewenste uitkoms (8-10 punte)

Voorbeeld van die klaslys vir deelname en uitvoering van beweging:

Kwartaal 1		1. Gereeldheid van deelname: (10 punte) (P1= periode 1)								2. Uitvoering van beweging (10 punte)			Totaal vir die kwartaal
	Leerders se name	P1	P2	P3	P4	P5	P6	%	Punte 10	Eerste Waarneming 5	Tweede Waarneming 5	Totale Punte 10	20
1													
2													
3													
4													
5													

'n 'a' sal aandui dat die leerder afwesig was vir daardie spesifieke periode en 'n 'x' dat die leerder teenwoordig was, maar nie deelgeneem het nie.

Deel die aantal kere wat die leerder deelgeneem het met die aantal LO periodes per kwartaal en maal met 100 om 'n persentasie te kry en verwerk dan na 'n punt uit 10.

Leerders sal twee keer gedurende 'n skoolkwartaal formeel geassesseer word om hul vlakke van bewegings te bepaal. Allokeer 'n punt uit vyf (5) vir een van die twee observasies, tel dit bymekaar vir 'n finale punt uit 10.

3. DIE BELANGRIKHEID VAN GEBALANSEERDE VRAESTELLE – DIFFERENSIASIE EN GEWIG
3.1 DIFFERENSIASIE

Taksonomie van denkvaardighede - vlakke van kognitiewe vraag					
	Kategorie	Definisie	Aksiewoord	Aktiwiteit	Gewig
Laerorde	Kennis vlak 1	Vermoë om voorheen geleerde om inligting te onthou	Vertel; opsê; lys; memoriseer; onthou; definieer; vind; naam; wedstryd; onthou; herhaal; staat; uiteensit; skryf.	Vrae wat handel oor inligting wat eksplisiet in die teks. <ul style="list-style-type: none"> • Noem die dinge / mense / plekke / elemente ... • Noem die feite / redes / idees / punte ... • Identifiseer die redes / persone / oorsake ... • Lys die punte / feite / name / redes ... • Beskryf die plek / persoon / karakter ... 	30%
	Begrip vlak 2	'n Basiese begrip van konsepte en kurrikulum. Vertaal na ander woorde; onthou bepaalde inligting.	Gee voorbeelde; verduidelik; som; vertaal; show simbole; wysig; definieer; beskryf; bespreek; identifiseer; interpreteer.	Vrae wat analise, sintese of herorganisasie van inligting eksplisiet in die teks. <ul style="list-style-type: none"> • Maak 'n opsomming van die belangrikste punte / idees / voordele / nadele / ... • Groep die gemeenskaplike elemente / faktore ... • Noem die verskille / ooreenkomste ... • Gee 'n oorsig van ... 	
Middelorde	Toepassing vlak 3	Oordrag van kennis wat in een situasie geleer is, na 'n ander.	Demonstreer; gebruik; lei; kaart; grafiek; reël; illustreer; toe te pas; vind; bou; los.	Vrae wat vereis dat leerders boodskappe wat nie uitdruklik gegee is nie, deur die koppeling van inligting uit verskillende dele van die teks of wat verwys na leidrade in die teks of hul vorige kennis of ervarings, en gevolgtrekkings te interpreteer. <ul style="list-style-type: none"> • Verduidelik hoe 'n hoofgedagte verband hou met die boodskap • Vergelyk die idees / houdings / aksies ... • Verduidelik die oorsaak / gevolg van ... • Wat, dink jy, sal die uitkoms / gevolg (ens) van 'n aksie / situasie wees 	40%
	Ontleding vlak 4	Verstaan hoe dele verband hou met 'n geheel. Verstaan struktuur en motief.	Ondersoek; klassifiseer; kategoriseer; vergelyk; los; betrekking het; navorsing; kontrasteer; onderskei; verslag te doen oor; soort; debat.		
Hoërorde	Evaluering vlak 5	Beoordeel waarde van iets rakende kriteria. Ondersteun oordeel; uitdagings vir die dieper betekenis.	Beoordeel; evalueer; gee mening; oogpunt; prioritiseer; beveel; kritiek; bespreek; vergelyk; verdedig; evalueer; bekragtig; verduidelik; kies / besluit; skat; voorspel; koers / telling; kies; ondersteuning; regverdig; argumenteer; sluit; Hoekom dink jy is.	Hierdie vrae handel oor die beoordeling van waardes en die moeite werd. Dit sluit in beoordeling van die werklikheid, geloofwaardigheid, feite en menings, geldigheid, logika en beredenering, asook kwessies soos die gewenstheid en aanvaarbaarheid van besluite en optredes in terme van morele waardes. <ul style="list-style-type: none"> • Dink jy wat hieruit voortvloei, geloofwaardig / realisties / moontlik ...? • Is die skrywer se argument geldig / logies / oortuigend ...? • Bespreek / lewer kritiese kommentaar oor die optrede / bedoeling / motief / houding / voorstel / implikasie ... • Stem jy saam met die siening / standpunt / waarneming / interpretasie? • In jou mening, is die skrywer / verteller / karakter is geregverdig dui / pleit dat ... (Motiveer jou antwoord) • Bespreek krities / Lewer kommentaar op die waardeoordele wat in die teks 	30%
	Sintese vlak 6	Vermoë om iets te onthou wat voorheen geleer is. Hervorm individuele dele om 'n nuwe geheel te maak.	ontwerp; skep; plan; stel; hipotese; bou; voorspelling; herrangskik dele; dink; genereer; komponeer; verbeter; voorspel; formuleer; bedink; ondersoek; ontwikkel.	Hierdie vrae is om die sielkundige en estetiese impak van die teks op die leerder te bepaal. Hulle fokus op emosionele response op die inhoud, identifisering met karakters of gebeure, en reaksies op die skrywer se taalgebruik (soos woordkeuse en beelde). <ul style="list-style-type: none"> • Bespreek jou reaksie op die teks / insident / situasie / konflik / dilemma ... • Simpatiseer jy Moenie met die karakter? Watter stappe / besluit sou jy geneem as jy was in dieselfde situasie? 	

NOTA:

- ✚ In Bloom se taksonomie kan dieselfde aksiewerkwoorde, bv verduidelik, beskryf, vergelyk, afwisselend gebruik word in verskillende kognitiewe vlakke. Dit sal afhang van die ontwerp funksie van die vraag om aan te dui of dit 'n laer, middel- en hoër-orde vraag is. 'n Aksiewoord is dus verwisselend, afhangende van die aard van die vraag.
- ✚ Dit moet verder in ag geneem word dat die graad van uitdaging nie noodwendig gekoppel is aan spesifieke kognitiewe vlakke nie - hulle weerspieël bloot denkprosesse. Byvoorbeeld, hoewel 'benoem' op die laagste vlak van Bloom se taksonomie voorkom, vind baie leerders herroeping van kennis moeiliker as evaluering, wat op die hoogste vlak van die taksonomie is. Sommige leerders is in staat om kreatief te dink en materiaal maklik te sintetiseer, terwyl ander dit moeilik vind. Vrae kan dus in verskillende vlakke van moeilikheidsgraad ingedeel word binne 'n bepaalde kognitiewe vlak.

ONTHOU ASSEBLIEF: SACAI verskaf die Algemene Assesseringstaak (*Common Assessment Task*) wat in September geskryf word deur ALLE Gr 12 leerders.